

A-kiltatoiminta on pähhteetöntä, vapaaehtoisuuteen perustuvaa ja monimuotoisesti toteutettavaa vertaistukitoimintaa päihdeongelmallisille ja päihdetoipujille sekä heidän läheisilleen. A-killat ovat yhteiseltä arvopohjalta toimivia itsenäisiä yhdistyksiä.

A-kiltatoiminnan tulevaisuus

A KILTOJEN
LIITTORY

Selvästi parempi

A-KILTATOIMINNAN TULEVAISUUS

Yhteistä tulevaisuuskeskustelua on suunnitellusti käyty muun muassa A-Kiltojen Liitto ry:n aluetapaamisissa, koulutuksissa, muissa tapahtumissa, jaostoissa ja hallituksessa syksystä 2015 lähtien. Kevätkokous 2.4.2017 vahvisti yksimielisesti kuuden perusarvon päivitettyt sisällöt, A-kiltatoiminnan määritelmän sekä yhteisen vision vuodelle 2022.

A-kiltatoiminnan määritelmä

A-kiltatoiminta on päihteetöntä, vapaaehtoisuuteen perustuvaa ja monimuotoisesti toteutettavaa vertaistukitoimintaa päihdeongelmallisille ja päihdetoipujille sekä heidän läheisilleen. A-killat ovat yhteiseltä arvopohjalta toimivia itsenäisiä yhdistyksiä.

Visio 2022

A-kiltatoiminnassa tunnistetaan päihdeongelmaisten, päihdetoipujien ja heidän läheistensä moninaisuus. A-kiltatoiminnassa on toipumisrauha, toimintaan on turvallista tulla.

A-kiltatoiminnat arvot

Päihteettömyys

Kaikki A-kiltatoiminta on päihteetöntä. Tavoitteena on päihdehaitoista vapaa, selvästi parempi elämä. A-kiltatoiminta ei ole päihdehoitoa, eikä sillä ole hoitotavoitetta. Toiminnassa ei aseteta mitään päihdehoitomuotoa toista paremmaksi ja kunnioitetaan mukana olevien itselleen asettamia tavoitteita päihteiden käytön suhteen. Päihteettömyyttä tuetaan käytettävissä olevin A-kiltatoiminnan keinoin ja ohjaamalla muiden palveluiden tai toimintojen piiriin.

Yhteistoiminta

Toiminta on julkista ja näkyvää. Avoimella yhteistoiminnalla edistetään A-kiltatoiminnan, päihdeongelmaisten ja päihdetoipujien etuja. A-kiltatoiminta on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumatonta.

Vapaaehtoisuus

Ilman vapaaehtoisuutta ei ole A-kiltatoimintaa. A-kiltatoimintaan osallistutaan omasta halusta korvausta odottamatta. Toimintaan osallistuva voi itse päättää osallistumisensa määrän ja laadun, ottamansa vastuun kantaen. A-kiltatoiminnassa toimitaan yhteisen hyvän puolesta Me meille -hengessä.

Yhteisöllisyys

A-kiltatoiminnassa muodostuu arkielämän sosiaalisia yhteisöjä, jotka ovat avoimia kaikille A-kiltalaisille. Yhteisöllisyyden perusominaisuuksia ovat haittojen ehkäisy, osallisuus, turvallisuus, yhteenkuuluvuus ja yhdenvertaisuus. A-kiltatoiminnassa eletään toisiaan tukien ja kaikki huomioon ottaen.

Kokemuksellisuus

A-kiltatoiminnassa kokemuksellisuus on vertaisuutta, joka perustuu samaistumisen kokemuksiin toipujien erilaisuutta kunnioittaen. Toipumiskokemukset ovat tärkeitä ja jokaisella on oikeus omaan tarinaansa. Kokemukset ja vertaisuus eivät ole kaupan. Kokemuksellisuus on luottamusta, ymmärrystä ja rohkaisemista.

Toiminnallisuus

Toiminnallisuus A-killoissa on toipumista tukevaa ja sen myötä syntyy päihdeettömiä päiviä. Toiminnallisuus tukee ja vahvistaa omatoimisuutta, se ei ole puolesta tekemistä. Toiminnallisuus ei tarkoita osallistumispakkoa tai väkinäistä suorittamista. Monipuolinen toiminnallisuus syntyy yhteistoiminnalla ja hyviä toimintamalleja kierrättämällä.

A-kiltatoiminta on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumatonta

A-kiltatoiminta ei ole sitoutunut mihinkään poliittiseen tai uskonnolliseen yhteisöön tai niiden edustamaan aatemaailmaan. A-kilta ry ei kuulu jäsenenä uskonnolliseen tai poliittiseen järjestöön.

Jokaisella A-kiltalaisella on täysivaltaisena kansalaisena oikeus määritellä oma poliittinen tai uskonnollinen kantansa. A-kiltatoiminnan sitoutumattomuus ei ole este mielipiteenvaihdolle tai henkilökohtaisen kannanilmaisulle uskonnollisista tai poliittisista kysymyksistä A-killassa. Poliittisen kannan edistämistä tai uskonnollista käännetystyötä ei A-kiltatoiminnassa tule tehdä.

Sitoutumattomuus ei ole este yhteistoiminnalle poliittisten tai uskonnollisten tahojen kanssa, jos se edistää A-kiltatoiminnan tarkoitusta eikä leimaa A-kiltaa yhteistyökumppanin edustajaksi.

Toimintaympäristö muuttuu

A-kiltatoiminnan toimintaympäristö on muuttunut paljon sitten ensimmäisen A-killan perustamisen vuonna 1962. Muutostahti on viime vuosina vain kiristynyt. Se haastaa A-kiltatoiminnan arviointiin ja laadun kehittämiseen. Merkittävimmät muutokset ovat:

- Päihdeongelmaisen hoito- ja toipumispolut ovat muuttuneet. Ne ovat entistä yksilöllisempiä. Yhä enemmän käytetään yksilöllisiä, avomuotoisia hoitopalveluita. Painopiste siirtyy erityispalveluista peruspalveluihin ja integroituu vahvemmin mielenterveyspalveluihin. Pitkäkestoista laitostuntoutusta on tarjolla huomattavasti aikaisempaa vähemmän. Päihdehoito siirtyy lisääntyvästi verkkoon.

- Yhdistystoiminnan vetovoima vähenee, erityisesti kiinnostus vastuunottamiseen yhdistyksissä. Vapaaehtoistoimintaan sitoutuminen on sirpaleisempaa ja lyhytkestoisempaa. Vapaaehtoistoiminta ja vertaistuki siirtyvät lisääntyvästi verkkoon. Vertaistukea arvostetaan, vertaistoiminta laajenee vertaistukiryhmistä ja -yhdistyksistä myös hoitopalveluihin. Edullinen vertaistuki houkuttaa turvautumaan vertaistukiyhteisöjen apuun. Kokemusasiantuntemus haastaa perinteistä vapaaehtoisuuteen perustuvaa vertaistukea. Toiminnan korvauksellisuusvaatimus yleistyy – toimintaa arvostetaan vain, jos tarjolla on palkkio.
- Päihdejärjestöjen kenttä on voimakkaassa muutoksessa – varsinkin palveluita tuottavat järjestöt ovat joutuneet ja joutuvat pohtimaan rooliaan ja organisaatiotaan. Järjestömuotoista vertaistukea tarjotaan myös muissa yhdistyksissä kuin A-killoissa. Huumekuntoutujat toimivat omissa yhdistyksissään pääosin A-kiltojen ulkopuolella. Toimintakentälle on perustettu Suomen Päihderiippuvaiset ry.
- Sote- ja maakuntauudistus siirtää päihdehoidon järjestämisvastuun kunnilta maakunnille. A-kiltatoiminta on kuitenkin paikallista lähitoimintaa. Vaarana on A-kiltayhdistysten ja päihdehoidon palveluntuottajien etääntyminen.

Kuinka A-kiltatoiminnan elinvoima säilyy muuttuvassa toimintaympäristössä, miten A-kiltatoiminnan tulevaisuus varmistetaan? – Paras tapa suhtautua muutokseen, on osallistua sen tekemiseen.

A-kiltalaiset nostivat vision ja arvojen toteuttamiseksi seuraavat toimintalinjat vuosille 2018–2022:

- A-kiltatoiminnan määrittelyn mukainen perustehtävä on ensisijainen, vaikka A-killassa olisi muita toimintoja ja palveluita.
- A-kiltatoiminta on valmis yhteistyöhön, joka tukee sitä perustehtävän onnistumisessa ja päihdetoipujan kuntoutumisessa.
- A-kilta tuntee toimialueensa päihdehoidon rakenteet ja toimijat, suhtautuu niihin arvostavasti ja yhteistyöhakuisesti.
- A-kiltatoiminta tiedottaa olemassaolostaan ja toiminnastaan avoimesti ja rehellisesti. Tiedottamisen ensisijaisena kohderyhmänä ovat päihdeongelmaiset, päihdetoipujat ja heidän läheisensä sekä heidän kanssaan työtä tekevät ammattilaiset.
- A-kiltatoiminta on avointa myös muista päihderiippuvuuksista kuin alkoholista toipuville ja heidän läheisilleen. A-killassa suhtaudutaan tasavertaisesti ja kunnioittaen päihdeongelmaisiin, päihdetoipujiin ja heidän läheisiinsä, erilaisista taustoista ja ominaisuuksista riippumatta.
- A-kiltatoiminnassa ymmärretään päihdetoipumisen erilaiset vaiheet ja tavat, jokaisen yksilöllistä toipumispolkua kunnioittaen.
- A-kilta tukee vertaistoimijoita ja vapaaehtoisia heistä huolehtien.
- A-kiltatoiminnan rakenteena on toimiva yhdistys. A-kilta hankkii riittävän yhdistysosaamisen ja turvaa sen jatkuvuuden luottamushenkilöitään tukien.